

doc. dr Miodrag Radinović

Izveštaj za Tempus projekat

EDUVET 544270- Tempus-1-2013-1-RS-Tempus-JPCR

U periodu od 17. do 30 novembra 2014. godine obavio sam stručnu posetu na Klinici za preživare na Univerzitetu za Veterinarsku medicinu u Beču.

Za vreme trajanja posete bio sam u prilici da pratim rad klinike kao i da aktivno učestvujem u radu zajedno sa kolegama na klinici i studentima na praktičnim vežbama. Ispratio sam veći broj kliničkih slučajeva i sa kolegama imao priliku da razmenim mišljenja o dijagnozi i prognozi oboljenja kod pacijenata. Takođe sam ostvario aktivnu komunikaciju sa studentima o aktuelnim vežbama iz bolesti preživara kao i studijama uopšte.

Klinika za preživare funkcioniše kao deo nastavne infrastrukture Univerziteta Veterinarske medicine i tesno saraduje sa drugim jedinicama univerziteta.

Na samoj klinici angažovano je ukupno 19 zaposlenih. Od toga 11 u nastavi i radu sa studentima i 8 radnika za održavanje objekata, hranjenje i brigu o životinjama. U strukturi zaposlenih ima 1 profesor, 3 docenta i 7 asistenata koji direktno rade sa studentima. Svakog dana jedan asistent je dežuran na klinici i obavezan da dođe i u toku noći ako postoji potreba.

Protok pacijenata na samoj klinici je oko 800 godišnje, od toga ima 600 goveda 100 alpaka i lama i oko 100 ovaca i koza. Tendencija je u poslednje vreme smanjenja broja krava na klinici a povećanja broja alpaka i lama. Za dopremanje pacijenata na kliniku u upotrebi je kamion u vlasništvu klinike koji doprema pacijente u krugu od 200 km.

Slika 1 Dolazak pacijenta na kliniku

Slika 2 Sve veći broj pacijenata čine alpako i lama

Učešće studenata u radu klinike zavisi od toga koji semestar pohađaju, tako u prvom semestru studenti samo pomažu u hranjenu i nezi životinja. U četvrtom semestru, u okviru rada na klinici studenti vrše klinički pregled životinja i procenu opšteg stanja.

U devetom semestru, u okviru kliničke rotacije na klinici za preživare studenti su aktivno uključeni u rad sa životinjama. Nakon dolaska svakog pacijenta studenti izvrše klinički pregled i sve podatke upisuju u karton pacijenta. Svako jutro studenti pregledaju pacijente koji su već na klinici, upisuju svoje nalaze u karton i kasnije to referišu asistentima. Nakon toga određuju se terapija za svakog pacijenta koju studenti takođe aplikuju. Ako se desi uginuće ili eutanazija pacijenta studenti su prisutni prilikom obdukcije.

Same kliničke vežbe počinju u sedam ujutro kada studenti dolaze na kliniku i započinju pregled pacijenata, u osam sati asistenti i profesor dolaze u objekat i tada im studenti referišu svoj nalaz. Nakon toga asistent iz apoteke iznosi neophodne lekove i predaje ih studentima da bi ih oni aplikovali.

Slika 3 Studenti u radu sa pacijentom

Od opreme na klinici za preživare, osim opreme za klasičan klinički pregled i za aplikaciju lekova postoji i oprema za specijalne preglede. Tako postoje tri ultrazvučna aparata sa različitim sondama za pregled velikih i malih preživara. Postoji endoskop sa nastavcima za pregled respiratornog trakta, digestivnog trakta i mlečne žlezde. Klinika takođe ima jedan mobilni rentgen aparat kao i tri stola za fiksaciju velikih preživara.

Slika 4 Endoskopski pregled

Podaci o pacijentima pristiglim na kliniku se unose u karton pacijenta koji sadrži veliki broj podataka o pacijentu ali i o vlasniku i zapatu iz koga pacijent potiče. Tako se u karton unose podaci o vlasniku, datum prispeća pacijenta na kliniku, ime veterinara koji je lečio životinju kod

vlasnika, rasa, pol, starost. Za ženske životinje se upisuje da li su gravidne. Broj ušne markice životinje se takođe upisuje. Unosi se status zapata u odnosu na BVD za goveda odnosno na CAE i Maedi-Visna za male preživare. Takođe se unosi i moguća dijagnoza, ako je veterinar kliničar prosledio dijagnozu.

Zatim, nakon izvršenog prvog pregleda životinje u karton se upisuju sledeći podaci. Prvo da li ima simptome slinavke i šapa. Zatim se procenjuje ponašanje životinje, položaj tela u prostoru, stanje uhranjenosti, elastičnost kože. Pregleda se dlaka, rogovi i papci i beleže promene, palpira se temperiranost kože. Meri se rektalna temperatura. Zatim se pregledaju očne jabučice i sluzokoža očiju, eventualno iscedak iz oka. Pregleda se nos, izgled sluznice i iscedak. Pregleda se usna duplja, sluzokoža usta i salivacija. Zatim se vrši palpacija larinksa i prvih prstenova traheje i pokušava da se provocira kašalj, ovi podaci se takođe upisuju. Pregled jugularnih vena i prisustvo venskog pulsa. Arterijski puls, frekvencija i kvalitet pulsa. Vršiti se pregled dostupnih limfnih čvorova. Zatim se unose podaci o tome kako životinja diše i vrši se perkusija pluća i određivanje kaudalne granice plućnog tkiva. Vršiti se auskultacija srca i pluća i taj nalaz se upisuje. Ispituje se napetost zida abdomena, vrši se brojanje kontrakcija buraga i ako postoji indicija vrše se probe na strano telo. Vršiti se perkusija abdomena i beleži se postojanje ping zvuka ako je prisutan. U kartonu postoji prostor i za druge bitne nalaze, kao ginekološki, ortopedski, nalaz prilikom rektalnog pregleda.

Još treba napomenuti da pored kartona pacijenta svi podaci o pacijentu se unose i u elektronski sistem ažuriranja podataka.

Teorijska nastava za studente koji odaberu modul „Ruminant medicine“ u X i XI semestru imaju predavanja svakog dana, vežbe imaju po principu kliničke rotacije, imaju organizovane odlaske na farme gde su u prlici da opserviraju klinički obolele životinje i sastave izveštaj o svom nalazu.

Za predmet je dostupna obimna literatura:

- Tierärztliche Bestandsbetreuung beim Milchrind (De Kruif, Mansfeld, Hoedemaker)
- Klinische Propedeutik der Haus- und Heimtiere (Baumgartner)
- Erfolgreiche Milchviehfütterung (Spiekers, Naußbaum, Potthast)
- Praktischer Leitfaden Mastitis (Winter)
- Sheep and Goat Medicine (D.G. Pugh, A. N. Baird)
- Kalberkrankheiten (Rademacher, Ulmer Verlag)
- Current therapy in large animal Theriogenology (Youngquist)
- Ferilitätsstörungen (Grunert)